ROK X

WIADOMOŚCI PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

Nº 9

ORGAN ZWIĄZKU PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

WARSZAWA, DNIA 1 MAJA 1935 ROKU

POŻYCZKA INWESTYCYJNA

Centralny Związek Przemysłu Polskiego wydał do zakładów przemysłowych następującą odezwę w sprawie Pożyczki Inwestycyjnnej:

„Wyłożona została do subskrypcji premjowa Pożyczka Inwestycyjna.

Pożyczka Inwestycyjna ma charakter czynny. Gdy Pożyczka Narodowa pokryła deficyt budżetowy, obecna pożyczka stworzy nowe ośrodki pracy, spowoduje przyrost zdolności nabywczej u nowo zatrudnionych robotników. Pożyczkę Narodową podpisywaliśmy, aby przetrzymać trudną chwilę, Pożyczkę Inwestycyjną podpisujemy, ażeby ruszyć z miejsca. Dlatego Pożyczka Inwestycyjna jest wyrazem naszej aktywności gospodarczej.

Według zgodnych opinij, jakie dotychczas na temat tej pożyczki się ukazały, jest to papier niezmiernie atrakcyjny. Rynek nasz szczególnie życzliwie odnosi się do pożyczek o typie premjówek, o czem świadczą kursy dotychczas emitowanych pożyczek premjowych, utrzymujące się powyżej parytetu.

Niezależnie jednak od premij o charakterze losowym, nowa pożyczka posiada t. zw. premje wykupowe, sięgające od 20 do 30%, co również przyczynić się musi do mocnego kursu nowej pożyczki. Wreszcie nowa pożyczka opiewa na złote w złocie, korzysta ze wszystkich przywilejów podatkowych, może być składana bez żadnych ograniczeń na kaucje i wadja, sfinansowanie zaś jej ułatwione jest przez rozłożenie subskrypcji na raty.

Pożyczka Inwestycyjna nietylko sama ma charakter papieru płynnego, ale jednocześnie, co jest bardzo ważne, umożliwia upłynnienie portfelu Pożyczki Narodowej, która dopuszczona jest do konwersji na Pożyczkę Inwestycyjną w wysokości połowy sumy subskrybowanej.

I gdyby chodziło tylko o operację finansową, to już same warunki nowej pożyczki stanowiłyby dostateczną atrakcję dla subskrybentów. Ale wchodzi tu w grę również doniosły cel społeczny i gospodarczy. Nowa pożyczka jest sposobnością do podkreślenia ze strony życia gospodarczego jego stałej gotowości do współdziałania z akcją państwową, mającą na celu przeciwstawienie się kryzysowi gospodarczemu. A tylko wówczas akcja taka może dawać wyniki, jeżeli zespoli się w niej państwo i społeczeństwo.

Pożyczka Inwestycyjna jest jedną z form udziału społeczeństwa w budowie siły Państwa. Forma ta nie wymaga ofiar, nie pomniejsza dobrobytu obywateli subskrybujących pożyczkę. Przeciwnie, Państwo, przystępując do realizacji pewnego programu inwestycyjnego, proponuje obywatelom podwójnie korzystną tranzakcję: premjową Pożyczkę Inwestycyjną, przeznaczoną na podniesienie kultury materjalnej kraju.

Takie stanowisko Państwa musi znaleźć w życiu gospodarczem nietylko zrozumienie i uznanie, ale też i odpowiedni oddźwięk, odpowiednią czynną rakcję. Oddźwięk ten wyrazić się winien w szerokiem subskrybowaniu przez przedsiębiorstwa przemysłowe nowej Pożyczki Inwestycyjnej, z oddaniem jej bezwzględnego pierwszeństwa przed innemi formami lokaty wolnych środków.

Przemysł odczuwa sam na sobie skutki panującego bezrobocia i dlatego każda akcja, mająca na celu zmniejszenie tego bezrobocia, winna pośrednio wpłynąć na stan zatrudnienia w przedsiębiorstwach przemysłowych. Wypożyczenie dzisiaj Państwu sum, nie znajdujących zatrudnienia w produkcji, może pośrednio przyczynić się do zwiększenia zatrudnienia i w prywatnem życiu gospodarczem, dać w tym kierunku impuls.

Tu więc interes społeczny jest zbieżny z interesem gospodarczym. Dlatego też przedsiębiorstwa winny nietylko same subskrybować Pożyczkę Inwestycyjną, lecz zachęcić również do subskrypcji swoich pracowników i ułatwić im jej dokonanie. Przykład kierownictwa przedsiębiorstw odegra tu niewątpliwie właściwą rolę.

Udokumentowaniem solidarności przemysłu z akcją państwową będzie nietylko subskrybowanie Pożyczki Inwestycyjnej, lecz subskrybowanie jej szybkie, bez zwłoki. Wtedy bowiem subskrypcja ta będzie miała nietylko znaczenie materjalne, ale i ważne znaczenie propagandowe".

Prezydjum Związku Przemysłu Chemicznego, solidaryzując się w całej rozciągłości z powyższą odezwą, wzywa zrzeszone fabryki chemiczne do jaknajrychlejszego i szerokiego subskrybowania Pożyczki Inwestycyjnej.

REWIZJA TARYFY TOWAROWEJ

Prace związane z ostateczną redakcją nomenklatury towarowej, ustaleniem baremów klas zasadniczych, oraz brzmieniem postanowień taryfowych zostały na terenie Ministerstwa zakończone. Na porządek dzienny weszła sprawa taryf wyjątkowych i aneksowych w nowym układzie, przewidującym włączenie obecnych taryf wyjątkowych i aneksowych, posiadających uzasadnienie gospodarcze, do taryf stałych taryfy towarowej pod nazwą „taryf specjalnych", przyczem dla taryf czasowych zachowana byłaby nazwa „taryf wyjątkowych". Postulaty życia gospodarczego rozpatrywane są obecnie na powołanych specjalnie do życia Podkomisjach Rady Komunikacyjnej — następnie rozważane będą na Komitecie Taryfowym Państwowej Rady Komunikacyjnej.

Wnioski przemysłu chemicznego, opracowane przez Sekcję Komunikacyjną Związku na podstawie otrzymanych od przedsiębiorstw materjałów, zgłoszone zostały przez Przewodniczącego Sekcji, p. inż. K. Ginsberga, na Podkomisji Rady Komunikacyjnej i po ostatecznem zredagowaniu przesłane zostaną do Ministerstwa Komunikacji. Wnioski przemysłu chemicznego w liczbie dosięgającej setki — obejmują postulaty klasyfikacyjne oraz postulaty w zakresie przekształcenia obecnych taryf wyjątkowych i aneksowych na taryfy specjalne, lub też wprowadzenia nowych taryf specjalnych i wyjątkowych.

ZE SPRAW NORMALIZACYJNYCH

Dn. 26 kwietnia 1935 odbyło się posiedzenie Podkomisji Normalizacyjnej Metod Analiz Superfosfatów.

Zebrani przeprowadzili generalną dyskusję nad rozesłanym równocześnie z zaproszeniami na zebranie projektem norm superfosfatów i doszli do następujących wniosków:

1) Ponieważ obowiązująca Ustawa o nawozach sztucznych, przepisy wykonawcze do niej, wreszcie Instrukcja Ministerstwa Rolnictwa dotyczącą stosowania tych przepisów: ustalają właściwości, pobieranie prób oraz sposób opakowania superfosfatów — przeto niema potrzeby ponownego formułowania norm superfosfatów.

2) Wszystkie wskazane wyżej przepisy nie obejmują natomiast metod analizy superfosfatów, aczkolwiek sprawa ta jest bardzo ważna, gdyż rozmaite sposoby analizowania superfosfatów doprowadzają do odmiennych wyników, co jest sprzeczne zarówno z interesem producentów jak odbiorców superfosfatów.

3) W tym stanie rzeczy postanowiono zająć się opracowaniem znormalizowanych metod analizy superfosfatów — w oparciu o tę część przygotowanego projektu norm, która dotyczy rzeczonego zagadnienia. Referat w tej sprawie powierzono p. inż. T. Kiślańskiemu, który w prekluzyjnym terminie do dnia 15 września 1935 zobowiązał się przedstawić konkretny projekt, uzgodniony z p. prof. M. Struszyńskim.

NOWE DZIAŁY PRODUKCJI CHEMICZNEJ

Zjednoczone Fabryki Związków Azotowych W Mościcach i Chorzowie rozpoczęły produkcję i wypuściły na rynek pochloryn sodowy (ług bielący).

Ług bielący jest roztworem wodnym podchlorynu sodowego, zawierającym 150 — 155 g czynnego chloru w litrze. Oprócz tego zasadniczego składnika, nadającego mu własność bielenia, ług zawiera ok. 150 — 160 g w litrze chlorku sodowego, nie mającego wpływu na własności ługu, oraz 4 — 6 g w litrze wodorotlenku sodowego i 6 — 8 g w litrze węglanu sodowego, które to składniki nadają ściśle określoną alkaliczność.

Ług bielący, rozcieńczony wodą, służy do bielenia tkanin, przędzy, masy papierowej i t. d. Własności takiego ługu rozcieńczonego przypominają własności roztworu wodnego wapna chlorowego, który stosuje się do tego samego celu.

Wszelkich informacyj co do cen i warunków dostawy udziela Wydział Sprzedaży Zjednoczonych Fabryk w Chorzowie.

Fakt przystąpienia do produkcji podchlorynu sodowego sygnalizujemy jako dowód nieustających postępów technicznych polskiego przemysłu chemicznego, oraz jeden z czynników, zmierzających do utrzymania aktywności naszego bilansu handlowego.

WŚRÓD KSIĄŻEK

Ukazała się monografja, pióra inż. Antoniego Olszewskiego, o polskim przemyśle węglowym w r. 1934.

Monografja obejmuje szczegółowo opracowane wiadomości, dotyczące wydobycia węgla, spożycia wewnętrznego, wywozu, taryf kolejowych, cen, stanu zatrudnienia, przemysłów bezpośrednio opartych na węglu, sytuacji finansowej, układów międzynarodowych, wreszcie organizacji przemysłu handlowego.

Interesująca praca charakteryzuje się gruntownem pogłębieniem każdego z omawianych tematów, zamknięta zaś jest zestawieniami wskaźnikowemi, które przytaczamy w całości, z uwagi na ich szczególną doniosłość:

I. Wskaźniki, dotyczące obciążenia przemysłu:

	1928 r. = 100
1. Robocizna (zarobek dniówkowy)	93
2. Płace urzędnicze (urzędnicy t. zw. kontraktowi na G. Śląsku)	100,5
3. Obciążenia socjalne (składki pracodawców w stosunku do robocizny)	142
4. Przewozy kolejowe w ruchu wewnętrznym (wysokość taryf wyjątkowych dla węgla)	89

II. Wskaźniki, charakteryzujące wpływy przemysłu:

1. Ogólna suma wpływów przemysłu węglowego (wpływy z rynku wewnętrznego i z wywozu, przy częściowem uwzględnieniu wpływów z cynku)	33—44

2. Ceny w wywozie (ceny liczone loco kopalnia przy uwzględnieniu wywozu do wszystkich krajów) 44
3. Ceny wewnętrzne (przeciętne wpływy za wszystkie sortymenty) 65
4. Ceny przy dostawach kolejowych 60
5. Wydobycie 63—72

INFORMACJE EKSPORTOWE

Materjały do rokowań o zawarcie układu kontyngentowego z Danją na okres 1.V — 1.VIII.1935 dostarczone zostały Ministerstwu Przemysłu i Handlu i Radzie Traktatowej.

Rada Traktatowa zwróciła się do Związku z prośbą o sformułowanie ewentualnych postulatów eksportowych do rokowań handlowych z Australją. Ze względu na dotychczasowe nikłe kontakty z rynkiem australijskim Związek, prócz zapytań pisemnych skierowanych do niektórych przedsiębiorstw, *zwraca się także tą drogą z prośbą o nadsyłanie ewentualnych postulatów i uwag w przedmiocie wywozu do Australji.*

Zanotowane zostały następujące zmiany przepisów celnych i reglamentacyjnych (Nr. 11 „Informatora Eksportowego").

Belgja. Wprowadzenie kontyngentów na przędzę ze sztucznego jedwabiu.

Czechosłowacja. Wprowadznie kontyngentów na chlorek magnezu.

Holandja. Wprowadzenie kontyngentów na linoleum.

Rumunja. Wprowadzenie obowiązku wizowania pozwoleń przywozowych przez Rumuński Bank Narodowy.

Włochy. Podwyższenie kontyngentów importowych na żywce.

Zwracamy uwagę na następujące raporty konsularne opublikowane w N-rze 11 „Informatora Eksportowego": Przydział dewiz na towary polskie w *Hiszpanji* (str. 4), nowy system dewizowy w *Rumunji,* kasa kredytów zagranicznych na *Węgrzech.*

Związek jest w posiadaniu Ustawy o nawozach, nasionach i środkach dezynfekcyjnych używanych w rolnictwie, obowiązującej na obszarze Unji Południowo-Afrykańskiej, oraz spisu nawozów zarejestrowanych na podstawie tej ustawy. Publikacje powyższe stanowią materjał do zapoznania się z rynkiem południowoafrykańskim w zakresie tych produktów, stanowią także materjał porównawczy przy badaniu ustawodawstw nawozowych.

Na podstawie uchwały Podkomisji do spraw eksportu pośredniego Sekcji Eksportowej, Związek zwrócił się do szeregu przedsiębiorstw chemicznych, zainteresowanych w eksporcie, z okólnikiem zawierającym szereg pytań dotyczących cen płaconych przez przedsiębiorstwa chemiczne za surowce półfabrykaty i opakowania nabywane u innych przemysłowców i w monopolach państwowych, a używane do produkcji eksportowej.

Należy przypuszczać że odpowiedzi na okólnik napłyną do dnia 10 maja poczem na podstawie zgromadzonego materjału przygotowane zostaną ewentualnie wystąpienia.

Związek wystosował do Państwowego Instytutu Eksportowego i Związku Izb przemysłowo-handlowych pismo w sprawie techniki zwalniania transakcyj eksportowych od podatku przemysłowego. W piśmie tem Związek między innemi podkreśla następujące braki obecnej procedury:

§ 16 Rozporządzenia wykonawczego do Ustawy o państwowym podatku przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr. 85 1934) w ustępie siódmym wyraźnie przewiduje możność udawadniania eksportu zapomocą dowodów innych niż deklaracje celne wywozowe.

Jednakże praktyka Urzędów Skarbowych, jak to w wielu wypadkach stwierdzono jest zupełnie odmienna i za jedyny dowód uważane są deklaracje wywozowe.

Konieczność udawadniania tranzakcji eksportowych deklaracjami celnemi dla uzyskania zwolnienia od podatku przemysłowego stwarza pewne niedogodności. Niedogodności te nie polegają jednakże na trudności uzyskania tych deklaracji, jak raczej na okoliczności, że — posiadając tylko jedną deklarację celną — należy ją przedkładać kilku rozmaitym czynnikom. Poza władzą skarbową, deklaraje te muszą być przedkładane władzom kolejowym (dla uzyskania niższej taryfy eksportowej), Towarzystwu dla Handlu Komepensacyjnego, oraz niejednokrotnie dostawcom półproduktów i opakowań, którzy za swe produkty wysyłane zagranicę liczą niższą cenę. Sporządzanie notarjalnych odpisów jest niezmiernie kosztowne, tak, iż w rezultacie ten sam egzmplarz deklaracji wędruje często od jednej osoby do drugiej, co zmusza do prowadzenia bardzo kosztownej ewidencji wysyłanych deklaracji.

Z tego względu należałoby dążyć do przekonania władz skarbowych aby zadowalały się one innym dowodem wysłania towaru zagranicę. Taki dowód mogą stanowić — prawidłowe księgi handlowe przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych, z których wynika, jakiemu odbiorcy towar został sprzedany.

NOWE ROZPORZĄDZENIA

W Dzienniku Taryf i Zarządzeń Kolejowych Nr. 18 z dnia 15 kwietnia 1935 r. ogłoszone zostało Rozporządzenie Ministra Komunikacji, wprowadzające nową taryfę wyjątkową na przewóz siarczanu magnezu od krajowego ośrodka produkcyjnego do wszystkich stacyj P. K. P., przy zachowaniu dotychczasowej stawki przewozowej kl. 10. W tym samym numerze Dziennika Taryf i Zarządzeń przeklasyfikowany został siarczan magnezu w cz. I b z klasy II drobnicowej i 10 wagonowej do kl. I drobnicowej i 6 wagonowej.

E C H A

* P. Inż. Marjan Piasecki, dyrektor Sp. Akc. „Boruta" w Zgierzu, obchodził w ubiegłym miesiącu jubileusz 30-lecia pracy przemysłowej i technicznej. Wybitnie zasłużonemu działaczowi na polu polskiego przemysłu chemicznego składamy życzenia dalszej owocnej pracy.

ORJENTACYJNE CENY NIEKTÓRYCH WYTWORÓW PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

	Cena zł.
Aceton	370.—
Spirytus drzew. techniczny 90/98	160.—
Alkohol metylowy czysty 99/100	240.—
* Amonjak skroplony za 1 kg NH_3	1.53
* Azotniak mielony za 1 kg % N_2	1.25
Azotan amonu	100.—
Azotyn sodowy	120.—
Bisulfat (kw. siarczan sodu)	13.50
* Boraks	90—100.—
Chloran potasu	180.—
Chlor ciekły	115.—
Chlorek cynku 50° Bé	30.—
* Chlorek wapna bielący	30.60
Chlorek wapnia ($CaCl_2$)	20—22.—
Chlorobenzol	165.—
Chloroform czysty	800.—
„ „pro narcosi"	1.800.—
Dwuwęglan sodowy	38.—
Eter siarkowy	450.—
Formalina 40%	180.—
* Gliceryna farmaceutyczna 30° Bé	220.—
* „ techniczna 85/88%	160.—
Klej kostny	230.—
Klej skórny	250.—
Kwas azotowy tech. 36°Bé za 100% HNO_3	95.—
Kwas cytrynowy zwykły	460.—
Kwas mrówkowy 80%	235.—
Kwas winowy zwykły	520.—
Kwas siarkowy 60° Bé	5.00
„ solny 19°/21° Bé	9.50
Kwas octowy techn. 30%	85.—
Mączka kostna odklejona 30% P_2O_5	15.—
„ rogowa 13/14% N_2	35.—
Octan amylu	470.—
Octan metylu	330.—
Octan sodu	120.—
„ ołowiu	180.—
Oleina	185.—
Oleum 20%	15.—
Olej lniany	145.—
* Potaż kalcynowany 90/95%	120.—
* Potaż żrący topiony 88/92%	140.—
Saletra amonowa	100.—
Saletra potasowa	130.—
* Saletra sodowa 15,5% N_2	28.10
* Salmjak raf.	120.—
Siarczan amonu	23.70
* Siarczan miedzi	65—75.—
* Siarczek sodu 60/62%	64.—
Soda amonjakalna 98%	22.50
* „ kaustyczna 97,5%	54.—
Sól glauberska krystaliczna	7.00
Sól Seignette'a (aptek)	420.—
Stearyna	170.—
Superfosfat 16% par. Warszawa luzem	10.75
Woda amonjakalna chem. czysta zaw. +25% NH_3	60.—
Żelatyna techn.	400.—

Ceny powyższe są cenami hurtowemi i rozumieją się za 100 kg loco fabryka bez opakowania; ceny za produkty oznaczone gwiazdką rozumieją się wraz z opakowaniem.

PRODUKTY WYTWÓRCZOŚCI KRAJOWEJ

Barwniki i półprodukty organiczne:
„PRZEMYSŁ CHEMICZNY, BORUTA Sp. Akc.", Zgierz, tel. Łódź 121-01; Warszawa, Piusa XI. 3. m. 8, tel. 8-38-78.
„WOLA KRZYSZTOPORSKA" Fabr. Chem. Piotrków Tryb., tel. Piotrków Tryb. 165.
ZAKŁADY CHEMICZNE W WINNICY, S. A. Winnica, poczta Henryków k/Warszawy, tel. I-a podm. 17. Biuro sprzedaży: Inż. Oskar Gross. Łódź. Gdańska 81, tel. 186-12.

Celuloidu odpadki:
Fabr. „ALFA", Bydgoszcz, Garbary 3.

Chlorek wapna bielący.
Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ", Warszawa, Zgoda 10, tel. 634-94.

Chlorek wapnia ($CaCl_2$):
„ZAKŁADY SOLVAY W POLSCE". Warszawa, Czackiego 14, tel. 5-91-24.

Dwuchromian potasu i dwuchromian sodu:
Tow. Fabryk Portl. Cem. „WYSOKA" Sp. Akc. Warszawa, Mazowiecka Nr. 7, fabryka w Wrzosowej, p-ta Raków. Wyłączna sprzedaż: D/H. Maurycy Luxemburg. Warszawa, Senatorska 28/30, tel. 6 00 19.

Farmaceutyczne przetwory:
Sp. Akc. „LUDWIK SPIESS i SYN", Warszawa, Daniłowiczowska 16, tel. Centrala-Spiess.
„Fr. KARPIŃSKI Spółka Akcyjna", Warszawa. Wolność 9, tel. 11-06-00.

Fotograficzne materjały:
Płyty, błony i papiery do celów techn.: Fabr. „ALFA", Bydgoszcz, Garbary 3.

Gliceryna farmaceutyczna i techniczna:
Sp. Akc. „STREM", Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 584-30.
Przem. Tłuszcz. „SCHICHT-LEVER" Sp. Akc., Warszawa, Nowy Zjazd 1, telefony 605-77, 605-99.

Gumowe artykuły techniczne:
Sp. Akc. „WOLBROM", Warszawa, Leszno 15, tel. 11.06-81.
Zakł. Kauczukowe „PIASTÓW" Sp. Akc., Warszawa, Złota 35, tel. 533-49.

Jedwab sztuczny:
Sp. Akc. „TOMASZOWSKA FABRYKA SZTUCZNEGO JEDWABIU", Warszawa, Wilcza 9a, tel. 875-39.
FABRYKA PRZĘDZY I TKANIN SZTUCZNYCH „CHODAKÓW", Sp. Akc., poczta Sochaczew. Tel. Sochaczew 81.

Karbid:
Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ", Warszawa, Zgoda 10, tel. 634-94.
Zakłady „ELEKTRO", Łaziska Górne, G. Śląsk.

Klej kostny i skórny:
Sp. Akc. „STREM", Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 584-30.

Kwaśny węglan sodowy (bicarbonat):
„ZAKŁADY SOLVAY W POLSCE", Warszawa, Czackiego 14, tel. 591-24.

Oleina zwierzęca:
Sp. Akc. „STREM", Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 584-30.

Słomka i włosie wiskozowe:
Sp. Akc. TOMASZOWSKA FABRYKA SZTUCZNEGO JEDWABIU", Warszawa, Wilcza 9a, tel. 875-39.

Smoła pierwszorzędowa:
Zakłady „ELEKTRO", Łaziska Górne, G. Śląsk.

Soda amonjakalna, krystaliczna i kaustyczna:
„ZAKŁADY SOLVAY W POLSCE", Warszawa, Czackiego 14, tel. 591-24.

Soda kaustyczna.
Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ", Warszawa, Zgoda 10, tel. 634-94.

Sól glauberska krystaliczna:
„TOMASZOWSKA FABRYKA SZTUCZNEGO JEDWABIU", Warszawa. Wilcza 9a, tel. 8-75-39.

Stearyna:
Sp. Akc. „STREM", Warszawa Mazowiecka 7, tel. 584-30.

Żelazokrzem 45% i 75%:
Zakłady „ELEKTRO", Łaziska Górne, G. Śląsk.

Członkowie Związku Przemysłu Chemicznego otrzymują „Wiadomości Przemysłu Chemicznego" bezpłatnie.

Redakcja i Administracja: Warszawa, Czackiego 1, telefon 510-14.

Wydawca: w imieniu Związku Przem. Chemicznego Rzplitej Polskiej — Dyrektor Związku Inż. EDMUND TREPKA

Redaktor: Inż. TADEUSZ ZAMOYSKI Druk L. Bogusławskiego i S-ki, Świętokrzyska 11.